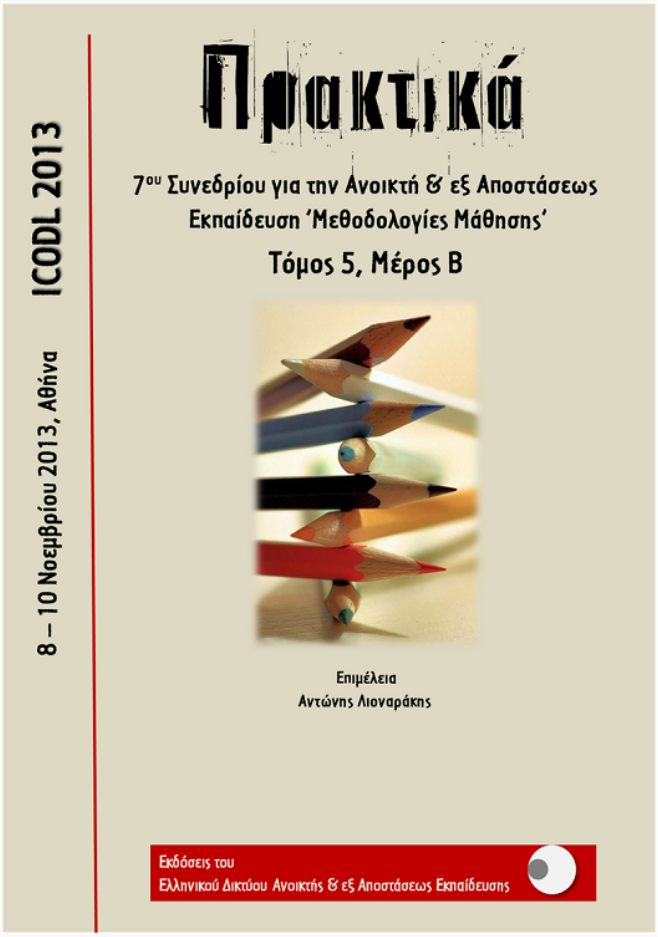
ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 7, Αρ. 5Β (2013)

Μεθοδολογίες Μάθησης

Μια πρόταση εφαρμογής της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στη Β/θμια Εκπαίδευση στα πλαίσια των Ομίλων Αριστείας του Πρότυπου Πειραματικού Γυμνασίου Πατρών

Νικόλαος Καμπύλης, Μαρία Αργυροπούλου

doi: 10.12681/icodl.555

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 29/03/2024 17:38:17

Μια πρόταση εφαρμογής της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στη Β/θμια Εκπαίδευση στα πλαίσια των Ομίλων Αριστείας του Πρότυπου Πειραματικού Γυμνασίου Πατρών

A suggestion for the implementation of Distance Learning in the Secondary Education within the Clubs of Excellence of the Model Experimental Junior Highschool of Patras

Νικόλαος Καμπύλης
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής
του ΠΠΓΠ
Μεταπτυχιακός φοιτητής του ΕΑΠ
kabinikos@yahoo.gr

Μαρία Αργυροπούλου
Κοινωνιολόγος
Δ/ντρια του ΠΠΓΠ
Διδάκτωρ Επιστημών της Αγωγής

Abstract
The scope of this lecture is the utilization of distant learning in a crosscurricular learning group of excellence in the new educational framework of the Model Experimental Junior High School of Patras. We work in a post-modern environment of constant questioning, where we are pushed to redefine our role as educators and at the same time to reset all data applicable up until now in the learning process and discussion, we hereby present a crosscurricular - interdisciplinary proposal.
Our aim is to make use of all terms and data, transform them into a functional and integrated programme, which would be primarily flexible and will principally make usage of the potentiality that distant training offers as to innovative teaching practices and creative actions involving the active subject of the educational task.

Περίληψη
Η αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ένα διαθεματικό όμιλο αριστείας στο νέο εκπαιδευτικό πλαίσιο του Προτύπου Πειραματικού Γυμνασίου Πατρών, αποτελεί το αντικείμενο της συγκεκριμένης εισήγησης. Λειτουργώντας σ' ένα μετανεωτερικό περιβάλλον διαρκούς αμφισβήτησης που οι επιταγές του μας ωθούν στον επαναπροσδιορισμό του ρόλου μας ως εκπαιδευτικών και ταυτόχρονα απαιτούν τον ανακαθορισμό των έως τώρα δεδομένων στη μαθησιακή διαδικασία και το διάλογο, παρουσιάζουμε μια διαθεματική-διεπιστημονική πρόταση. Φροντίδα μας είναι να αξιοποιήσουμε όλους τους όρους και τα δεδομένα, να τα μετουσιώσουμε σ' ένα λειτουργικό και ολοκληρωμένο πρόγραμμα το οποίο θα χαρακτηρίζεται από ευελιξία και κυρίως θα κάνει χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως προς την αξιοποίηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και δημιουργικών δράσεων του ενεργού υποκειμένου της εκπαιδευτικής πράξης.

Λέξεις-κλειδιά: school distance learning, cross-curricularity, cognitive-athletic-social lifelong skills.

Εισαγωγή
Σε μια περίοδο μετανεωτερικότητας όπως αυτή που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο βιώνουμε, η διάχυση της πληροφορίας αλλά και οι ανατροπές -τόσο σε δομικό όσο

και σε γνωστικό επίπεδο- έρχονται να δημιουργήσουν νέες ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσα στις μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται και εφαρμόζονται στο πλαίσιο των Προτύπων Πειραματικών Σχολείων αλλά και του «Νέου Σχολείου» γενικότερα, μαθητές και εκπαιδευτικοί καλούνται να ανταποκριθούν αλλά και πολλές φορές να επαναδομήσουν το πλαίσιο υλοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο μαθητής μετατρέπεται από παθητικό δέκτη σε ενεργό υποκείμενο μάθησης και ο εκπαιδευτικός οφείλει να εγκαταλείψει το ρόλο της αυθεντίας (Κοσσυβάκη, 2003).

Η συγκεκριμένη πρόταση αποτελεί έναν τρόπο διαμόρφωσης γνωστικών δεξιοτήτων και ταυτόχρονα στοχεύει και σε κοινωνικές, συναισθηματικές και άλλες δεξιότητες, που προσδιορίζονται κάθε φορά από το σκοπό και τους στόχους της ίδιας της θεματικής της. Λειτουργεί ενισχυτικά του σχεσιοδυναμικού επιπέδου και ταυτόχρονα προετοιμάζει το μαθητή για μια ενεργητική αντιμετώπιση της μάθησης (Ματσαγγούρας, 1999). Σε μια επιτυχή έκβασή της, δίνει τις δεξιότητες εκείνες στο μαθητή που θα του επιτρέψουν να ανταποκριθεί σε ένα κόσμο που αλλάζει ανατρέποντας πολλές από τις βεβαιότητές του. Αν δεχθούμε μάλιστα, ότι η καθολικότητα και η αντικειμενικότητα είναι χωροχρονικά προσδιορισμένες και εσωτερικά τροποποιήσιμες ανάλογα με την περίσταση και ταυτόχρονα αποδεχτούμε και σεβαστούμε τη διαφορετικότητα σε συνάρτηση με τη θεώρηση της διδασκαλίας ως μοναδικού και ανεπανάληπτου γεγονότος, τότε μια πρόταση εφαρμογής ενός προγράμματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ομίλους αριστείας του ΠΠΓΠ έρχεται για να δομήσει την επικοινωνιακή σχέση -μέσω της διαδραστικής μάθησης- ενισχύοντας έτσι και την ορθολογική σχέση.

1. Το θεωρητικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας με εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ένα πρότυπο πειραματικό σχολείο

Η πρόσβαση στη γνώση, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Ν.3966/2011 και η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σε όλους χωρίς διακρίσεις, είναι αναμφισβήτητα ένας από τους πιο ευγενείς και σημαντικούς στόχους για κάθε χώρα σε κάθε εποχή. Σήμερα σε μια εποχή ραγδαίας εξέλιξης της επιστήμης και της τεχνολογίας, μεγάλων κοινωνικών αλλαγών, ανάδειξης νέων οικονομικών δυνάμεων και ενός συνεχώς εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού, αλλάζουν συνεχώς τα δεδομένα για το εκπαιδευτικό σύστημα και αναδεικνύουν την ανάγκη της υπέρβασης της μονομέρειας και της προσχώρησης σε μια δημοκρατική και πλουραλιστική αποδοχή εκπαιδευτικών συστημάτων και μεθόδων. Η αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί διαρκές ζητούμενο και πάγια κοινωνική επιταγή. Άλλωστε οι ιστορικοί και κοινωνικοί παράγοντες είναι αυτοί που ορίζουν την ταυτότητα κάθε εκπαιδευτικής εφαρμογής, αλλά και την ανάπτυξη και την προοπτική της μέσα σε ένα περιβάλλον ανάλογο των στόχων της (Λιοναράκης, 2006).

Η φιλοσοφία του νέου θεσμού των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων (Π.Π.Σ.) σκιαγραφείται κυρίως μέσα από τη στοχοθεσία τους. Σύμφωνα με το Ν.3966/2011 η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας παιδείας, η προαγωγή της εκπαιδευτικής έρευνας στη πράξη, η υποστήριξη της καινοτομίας και της αριστείας, αλλά και η πειραματική εφαρμογή νέων προγραμμάτων σπουδών και εκπαιδευτικών μεθόδων, η παραγωγή και η χρήση εκπαιδευτικού υλικού οποιασδήποτε μορφής, η εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και δημιουργικών δράσεων αποτελούν κάποιους από τους κυριότερους σκοπούς της λειτουργίας των σχολείων αυτών. Όλα τα προηγούμενα είναι φανερό ότι αποτελούν πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς και δημιουργούν τις προϋποθέσεις στην πράξη, για τη σύνθεση ενός νέου πεδίου εκπαιδευτικών εφαρμογών.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθώς εισέρχεται στο στάδιο της ενηλικίωσής της, καθίσταται ένα αυτόνομο επιστημονικό και ερευνητικό πεδίο, ακολουθώντας ένα μετρήσιμο δρόμο μαθησιακών διαδικασιών. Αποτελεί δε, μια πολυμορφική ευέλικτη εκπαιδευτική εφαρμογή η οποία παρουσιάζει μια πληθώρα μοντέλων και παραμένει εκτός των άλλων συμπληρωματική και διαθεματική εκπαίδευση όλων των βαθμίδων (Λιοναράκης, 2006). Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τη στιγμή που απέκτησε μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική οντότητα, νέους κώδικες, νέα δεδομένα (Λιοναράκης, 2005) και μια διακριτή θέση στο χώρο των επιστημών της αγωγής, μπορεί να ορίζεται με παιδαγωγικά κριτήρια ως «η εκπαίδευση που διδάσκει και ενεργοποιεί το μαθητή πώς να μαθαίνει μόνος του και πώς να λειτουργεί αυτόνομα προς μια ευρετική πορεία αυτομάθησης» (Λιοναράκης, 2001 στο Λιοναράκης, 2005). Ο ορισμός αυτός ανταποκρίνεται και ως προαπαιτούμενο στην ουσία της έννοιας της δια βίου μάθησης. Ταυτίζεται δε, με το πυρήνα κάθε μαθησιακής πράξης που επιδιώκει να λειτουργεί αποτελεσματικά και αυτόνομα, ανεξάρτητα από το εκπαιδευτικό περιβάλλον της εξ αποστάσεως ή της εκ του σύνεγγυς εκπαίδευσης (Λιοναράκης, 2006). Αν λάβουμε υπόψη μας, πως το «Νέο Σχολείο» θέτει ως ένα από τους στρατηγικούς του στόχους, τη δια βίου εκπαίδευση αλλά και την εξατομίκευση της διδασκαλίας, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε μαθητή και προωθεί τη λογική της ενεργητικής συμμετοχής, είναι φανερό όχι μόνο το δικαίωμα αλλά και η αναγκαιότητα συμμετοχής, της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην σχολική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Τα τελευταία χρόνια αναγνωρίζεται ότι η μη τυπική και η τυπική μάθηση είναι συμπληρωματικά και αλληλοενισχυόμενα στοιχεία μιας διαδικασίας δια βίου μάθησης, όπου στην προσπάθεια σύζευξή τους μεθοδολογικά εργαλεία της πρώτης υιοθετούνται από τη δεύτερη. Άλλωστε σε ένα παγκόσμιο τοπίο, όπου σύντομα θα πάψει να είναι διακριτή η συμβατική από την της εξ αποστάσεως μάθηση (Reddy & Srivastava, 2003 στο Αποστολίδου, 2011) το σχολείο οφείλει να προετοιμάζει τους μαθητές του, αναπτύσσοντας τους δεξιότητες ζωής που αφορούν τη συμμετοχή τους σε περιβάλλοντα εξ αποστάσεως εκπαιδευτικών εφαρμογών. Μια ενδοσκοπική και αναστοχαστική αντίληψη μιας μάθησης από απόσταση που « εκδηλώνει εξίσου δυναμικές και πρωτοποριακές κινήσεις στα επίπεδα της παιδαγωγικής πρακτικής, της ερευνητικής μεθοδολογίας, του εκδημοκρατισμού της γνώσης και της διδακτικής» (Αποστολίδου, 2011 σ.47), συνάδει με τη φιλοσοφική αντίληψη που στηρίζει το θεσμό των Π.Π.Σ. Επίσης το αξίωμα, το κλειδί της επιστημονικής προσέγγισης της εξΑΕ, πως η μάθηση δεν είναι προϊόν που μεταφέρεται αλλά ανακαλύπτεται, ως αποτέλεσμα όχι μιας διδακτικής, αλλά μιας μαθησιακής διαδικασίας (Λιοναράκης, 2006) θα πρέπει να αποτελεί ένα από τα αξιώματα, σχολείων που φιλοδοξούν να σταθούν στην πρωτοπορία του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Εντέλει αν μια θεωρία για την εκπαίδευση πρέπει να απαντά στα κυριότερα ζητήματα της κοινωνίας (Λιοναράκης, 2006) η εφαρμογή της μέσα από συγκεκριμένες, κατάλληλα προσαρμοσμένες μεθοδολογικές διαδικασίες, είναι αυτή που τελικά θα ανταποκριθεί στο αίτημα. Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση τόσο στρατηγικά όσο και πολιτικά μπορεί να αποτελέσει λύση για σειρά προβλημάτων που αντιμετωπίζει η συμβατική σχολική εκπαίδευση (Λιοναράκης, 2011).

Ένα άλλο στοιχείο του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού πλαισίου αποτελεί η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης και η διεπιστημονική συνεργασία των εκπαιδευτικών. Αυτό απαιτεί αλλαγή στον τρόπο σκέψης και εκπαίδευσης. Ο μαθητής θα πρέπει να αποκτήσει δεξιότητες κριτικής ανάλυσης και συνδυασμού γνώσεων από διάφορους επιστημονικούς τομείς προκειμένου να ανταποκριθεί στην ολοένα και πιο σύνθετη παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα. Η διαθεματική

προσέγγιση της γνώσης δίνει τη δυνατότητα στο μαθητή να συγκροτήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες του σε ένα ενιαίο σύνολο το οποίο του επιτρέπει να μελετήσει σφαιρικά - ολιστικά τα θέματα της επιστήμης, της καθημερινής ζωής καθώς επίσης και τα θέματα που προάγουν τις ιδέες της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της δημοκρατίας (Λιοναράκης, 2011).
Τέλος ένας από τους στόχους των ΠΠΣ είναι και η πειραματική εφαρμογή νέων προγραμμάτων, καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και δημιουργικών δράσεων, αλλά και νέων προσεγγίσεων στην αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Υπό αυτό το πρίσμα γίνεται αναγκαίος ο εμπλουτισμός της διδακτικής πράξης και ο απεγκλωβισμός από στείρα αναλυτικά προγράμματα και την αυθεντία της ειδικότητας του κάθε εκπαιδευτικού. Το πέρασμα από μια Διδακτική του Αντικειμένου σε μια διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου (Κοσσυβάκη, 2003) που εκπαιδευτικοί και μαθητές επικοινωνούν, δρουν από κοινού με υπευθυνότητα, διαμορφώνουν και επιτυγχάνουν εκπαιδευτικούς στόχους στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον είναι επιβαλλόμενο.

2. Η διαδικασία

Υπάρχουν δέκα έννοιες, παράγοντες και κριτήρια τα οποία καθορίζουν τη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας ενός πρακτικά εφαρμόσιμου, εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού μοντέλου: *ο μαθητής, ο εκπαιδευτικός, η μάθηση, η διδασκαλία, η επικοινωνία, το μαθησιακό / διδακτικό υλικό, ο τόπος, ο χρόνος, ο εκπαιδευτικός φορέας* και *η αξιολόγηση*.
Όλα τα παραπάνω αποτελούν τα συστατικά στοιχεία ενός πολυμορφικού, ευέλικτου μετρήσιμου, και μαθητοκεντρικού εκπαιδευτικού μοντέλου (Λιοναράκης, 2005). Κατά την άποψή μας οφείλουμε κατά το σχεδιασμό του εγχειρήματός μας, να σταθούμε ιδιαίτερα στο επικοινωνιακό μέσο που θα χρησιμοποιήσουμε, στην παραγωγή και την ανάπτυξη του μαθησιακού / διδακτικού υλικού και την αξιολόγηση του συνόλου της διαδικασίας.

2.1 Το εκπαιδευτικό περιβάλλον

Η μάθηση επηρεάζεται από παράγοντες όπως ο πολιτισμός, η παρέα συνομηλίκων, η τεχνολογία και τα εκπαιδευτικά εργαλεία. Ταυτόχρονα τα κοινωνικά και ατομικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων, ο φυσικός χώρος, το θεσμικό πλαίσιο αλλά και οι όροι συνεργασίας μαθητών και εκπαιδευτικών διαμορφώνουν ένα μαθησιακό περιβάλλον. Σε μια μαθησιακή διαδικασία που διαμεσολαβείται από αρχές που αφορούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και άρα ένα εικονικό περιβάλλον μάθησης, μπορούμε να κάνουμε λόγο και για τη δημιουργία *Κοινοτήτων Μάθησης* (Αβούρης & Κόμης, 2003; Αβούρης, Καραγιαννίδης & Κόμης, 2007; Φραγκάκη 2008 στο Αργυρίου, Κουτσούμπα, 2011). Οι συγκεκριμένες -όπως θα δούμε παρακάτω στην πρότασή μας- παίρνουν τη μορφή των *Ομίλων* στα ΠΠΣ.

2.1.1.Μέσο επικοινωνίας

Η εξ αποστάσεως σε αντίθεση με την εκ του σύνεγγυς εκπαίδευση, έχει ανάγκη της ύπαρξης του μέσου που θα καλύψει την απόσταση μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων και ταυτόχρονα θα αποτελέσει τον αγωγό μεταφοράς των πληροφοριών και του διδακτικού/ μαθησιακού υλικού. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια έχει προσφέρει εξαιρετικά λειτουργικές λύσεις στην κατεύθυνση αυτή. Ο Η/Υ δεν σχεδιάστηκε ως ένα εκπαιδευτικό εργαλείο. Σήμερα όμως θεωρείται σαν ένα μέσο που δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να επεκτείνει τη δυνατότητα του μυαλού του και προσφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία καινούργια διάσταση

και δυναμική (Παναγιωτακόπουλος, 1998). Η δηκτική επισήμανση του M. Moore ότι η πρακτική της διδασκαλίας επαφίεται συχνά στην απόλυτη προσήλωση στα εργαλεία και στην πεποίθηση ότι αυτά είναι που καθορίζουν -σαν από μόνα τους- την ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών (Moore,2004 αναφέρεται στο Αποστολίδου, 2011) κρούει τον κώδωνα του κινδύνου στην κατεύθυνση της ανάγκης συνειδητοποίησης πως από μόνο του το μέσο δεν αποτελεί λύση. Στην κατεύθυνση της καλύτερης εξυπηρέτησης της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, η διαδικτυακή εφαρμογή Moodle επελέγη ως η προσφορότερη λύση. Το Moogle με βάση τον τρόπο που αναπτύχθηκε περιλαμβάνει μια δομημένη προσέγγιση της εκπαίδευσης δίνοντας έμφαση στη συμμετοχή των εμπλεκομένων και την ανάπτυξη της συνεργατικής δημιουργικότητας μέσα από πρακτικές εφαρμογές (Kampylis et al., 2007 στο Αργυρίου, Κουτσούμπα, 2011) Το Moodle ως πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης διαθέτει όλα εκείνα τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά που το καθιστούν ευέλικτο, εύχρηστο και ευπροσάρμοστο. Υποστηρίζει όλα τις απαιτούμενες εφαρμογές σαν αυτή που θα πραγματοποιήσουμε, όπως η εγγραφή διδασκομένων, ο χωρισμός τους σε ομάδες, η δημιουργία και η οργάνωση μαθημάτων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, όπως επίσης η αυτόματη βαθμολόγηση και η άμεση κοινοποίησή της στους μαθητές. Όλα τα προηγούμενα χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με τη δωρεάν διανομή της και την εύκολη εγκατάσταση την καθιστούν ιδανική σε εκπαιδευτικές διαδικασίες που σχετίζονται με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Αργυρίου, Κουτσούμπα, 2011).
Συνοψίζοντας, το συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης μάθησης συνιστά την απαραίτητη υποδομή για ένα περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Όμως η ύπαρξή ενός συστήματος δε σημαίνει ότι το περιβάλλον αυτό θα προκαλεί αυτομάτως το ενδιαφέρον των μαθητών και θα συμβάλει στη μαθησιακή αποτελεσματικότητα. Σκοπός είναι το σύστημα διαχείρισης να μην είναι ένα αποθετήριο ψηφιακού υλικού π.χ. για τις διαφάνειες των διαλέξεων και για τις περιγραφές των εργασιών. Αντίθετα, η αποτελεσματικότητά του εξαρτάται από τον άρτιο μαθησιακό σχεδιασμό (learning design), σύμφωνα με τον οποίο ο μαθητής δε θα είναι παθητικός καταναλωτής υλικού αλλά θα είναι ενεργός συμμέτοχος στη μαθησιακή διαδικασία. Θα συνεργάζεται, θα επιλύει προβλήματα, θα δημιουργεί σύμφωνα με τις μαθησιακές δραστηριότητες που θα περιγράφονται στο σχέδιο μαθήματος αξιοποιώντας τα διάφορα εργαλεία που προσφέρει ένα τέτοιο σύστημα διαχείρισης της μάθησης.

2.2. Το εκπαιδευτικό υλικό

Οι σπουδαστές που εκπαιδεύονται από απόσταση εξαρτώνται περισσότερο από το εκπαιδευτικό υλικό απ' ότι αυτοί των συμβατικών εκπαιδευτικών μοντέλων (Ματραλής, 1998). Τούτο ισχύει και μάλιστα σε μεγαλύτερο βαθμό, για μαθητές β/θμιας εκπαίδευσης οι οποίοι έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αναδεικνύει εντονότερα την ανάγκη ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του υλικού, να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες των συγκεκριμένων χρηστών. Αποδεχόμενοι την άποψη πως κάθε εφαρμογή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα πρέπει να ακολουθείται από την ύπαρξη του «εκπαιδευτικού πακέτου», θεωρούμε αρχικά πως αυτό θα πρέπει να δομηθεί λαμβάνοντας υπόψη του, τις βασικές αρχές κατά τον Holmberg που προσδιορίστηκαν με βάση την έννοια της «Καθοδηγούμενης Διδακτικής Συνδιάλεξης». Παράλληλα στοιχείο πραγμάτευσης, αλλά και κατεύθυνσης του σχεδιασμού και της ανάπτυξης του υλικού μας, θα αποτελέσουν τόσο οι σχετικές προτάσεις της Mena, που παρατέθηκαν στη βάση της θεωρίας μάθησης του δομισμού, όσο και οι αρχές του «εκπαιδευτικού πακέτου» κατά τους West και Λιοναράκη. Οι αρχές κατά West και Λιοναράκη, θα συνδυαστούν με την

στοχοθετική ταξινομία των Bloom και Krathwohl, αφού δεν τίθεται θέμα συμβατότητας ανάμεσα στις δυο αυτές προσεγγίσεις, με δεδομένο ότι η πρώτη ως τυπολογία αναφέρεται σε μορφές εκπαιδευτικού υλικού και η δεύτερη ως ταξινομία σε εκπαιδευτικούς στόχους (Γκιόσος, Κουτσούμπα, 2005).

2.3. Η αξιολόγηση

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι μια διαδικασία που αποσκοπεί στο να προσδιορίσει το βαθμό υλοποίησης των στόχων ενός εκπαιδευτικού συστήματος ή των συστατικών του μερών, όπως ένα μάθημα, μια διδακτική μέθοδο ή την επίδοση των σπουδαστών. Έτσι λοιπόν μπορούμε να πούμε πως η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι μια διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας, ανάλυσης και ερμηνείας δεδομένων που αφορούν συγκεκριμένα αντικείμενα, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια με σκοπό την ανατροφοδότηση των προσπαθειών μας με χρήσιμες πληροφορίες (Μακράκης, 1998). Η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι μια ερευνητική δραστηριότητα. Πρέπει να είναι σκοποθετημένη και να στοχεύει στην επεξεργασία των ερωτημάτων που θέτει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της καταλληλότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας (Βεργίδης, 2008). Δύο είδη κυριαρχούν στο χώρο της αξιολόγησης, η διαμορφωτική και η τελική ή απολογιστική. Μια άλλη διάκριση που αντιστοιχεί κατά κάποιο τρόπο στη διαμορφωτική και συνολική ή τελική αξιολόγηση είναι η αξιολόγηση διαδικασίας (procces evaluation). Στην αξιολόγηση διαδικασίας δίνεται έμφαση στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα (Μακράκης, 1998). Με βάση τα παραπάνω κρίνουμε απαραίτητη, αρχικά την εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης εφόσον θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικά τα στοιχεία που θα συλλέξουμε από τον τρόπο που θα εξελιχθεί η εκπαιδευτική διαδικασία, στην πρώτη εφαρμογή της. Παράλληλα θα εφαρμόσουμε διαμορφωτική αξιολόγηση για την ανάγκη υποστήριξης των ενδιάμεσων στόχων και την απολογιστική για να κριθεί η καταλληλότητα, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του εγχειρήματός μας.

3. Η πρόταση

Λειτουργώντας ως εκπαιδευτικοί σε ένα Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο που το θεσμικό του πλαίσιο (άρθρα 41 και 45 του νόμου 3966/2011) ορίζει την δημιουργία Ομίλων μαθητών, με στόχο *την ανάπτυξη των ιδιαιτέρων ικανοτήτων και κλίσεων των μαθητών τόσο του Π.Π.Σ. όσο και των δημόσιων σχολικών μονάδων της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής του*, και αίροντας χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς στη διαδικασία μάθησης προτείνουμε τη δημιουργία ενός διαθεματικού - διεπιστημονικού ομίλου αριστείας. Ο όμιλος θα λειτουργεί εφαρμόζοντας ένα εκπαιδευτικό μοντέλο ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αξιοποιώντας την εξ ορισμού δυνατότητα λειτουργίας του ομίλου εκτός του ωρολογίου προγράμματος και επίσης αξιοποιώντας τις προβλεπόμενες δια ζώσης συναντήσεις, σχεδιάσαμε και προτείναμε στο Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο του σχολείου τη λειτουργία διεπιστημονικού – διαθεματικού ομίλου με τίτλο: «*Μαθαίνω πώς να μαθαίνω,* να αθλούμαι να συνεργάζομαι και να αποδέχομαι το διαφορετικό».

3.1. Εμπλεκόμενοι

- μαθητές της Γ΄ τάξης από το ΠΠΓΠ αλλά και μαθητές της από άλλα Γυμνάσια,
- ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής
- η καθηγήτρια Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής
- Φορείς και Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

3.2. Σκοπός - στόχοι

ΣΚΟΠΟΣ

Η γνωριμία και η απόκτηση εμπειρίας στη διαθεματική προσέγγιση των μαθητών με την εκπαιδευτική μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η απόκτηση ικανοτήτων, δεξιοτήτων που θα τους επιτρέπουν να λειτουργούν σε εξ αποστάσεως μαθησιακά περιβάλλοντα και η κατανόηση τις αξίας αυτού ώστε να αποτελέσει μια δεξιότητα ζωής στην δια βίου μαθησιακή τους διαδικασία.

ΣΤΟΧΟΙ

Στόχοι αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

1. Απόκτηση της δεξιότητας των μαθητών να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν
2. Απόκτηση της ικανότητας να βαδίζουν τη μοναχική πορεία της αυτομάθησης
3. Απόκτηση της ικανότητας αυτοελέγχου μέσα από τη διαδικασία της απόφασης τους, πού, πότε, και πόσο θα ασχοληθούν με τα εκπαιδευτικά αντικείμενα.
4. Εκτίμηση των δυνατοτήτων εξ αποστάσεως εκπαιδευτικών εφαρμογών για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Στόχοι των επί μέρους εκπαιδευτικών αντικειμένων και διαθεματικοί στόχοι.

1. Απόκτηση γνώσεων από την αθλητική επιστήμη και η εφαρμογή τους για την αποτελεσματική συμμετοχή σε παρούσες και μελλοντικές συνθήκες φυσικής δραστηριότητας - απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την υποστήριξη της δια βίου άσκησης.
2. Κατανόηση και σεβασμός της διαφορετικότητας των ατόμων και συνεργασία με τον άλλο ως αυτόνομο υποκείμενο-πρόσωπο
3. Απόκτηση ικανοτήτων και γραμματισμών για να ανταπεξέρχεται στις πολύ σύνθετες απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας
4. Απόκτηση δεξιοτήτων για τη διαχείριση υπερκειμένων

Στόχος αναφορικά με την καινοτομία της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής εφαρμογής

1. πιλοτική εφαρμογή
2. εμπλοκή και άλλων ειδικοτήτων
3. ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα ελληνικά ή ξένα σχολεία της Ημεδαπής και της Αλλοδαπής

3.3. Διάρκεια - χρονοδιάγραμμα

Η διάρκεια της λειτουργίας του ομίλου θα είναι ένα σχολικό έτος. Πιο συγκεκριμένα από 1-10-2013 έως 15-05-2014.

Δια ζώσης συναντήσεις: 1 συνάντηση κάθε δεύτερη εβδομάδα

Ταυτόχρονα και στο μεσοδιάστημα των συναντήσεων οι μαθητές θα έχουν προτεινόμενο υλικό για μελέτη και προτάσεις με φύλλα εργασίας.

Πέρα των ενδιάμεσων φύλλων εργασίας θα υπάρχει και μια τελική εργασία.

Κλείνοντας θα συμμεριστούμε την άποψη του Carl Rogers (Harvard 1952): *Διαπιστώνω πως ένας άλλος τρόπος μάθησης για μένα είναι να διαπιστώνω τις δικές μου αβεβαιότητες, να προσπαθώ να διευκρινίζω τις απορίες μου και έτσι να έρχομαι κοντά στο νόημα που η εμπειρία μου φαίνεται να έχει για μένα[…] αφήνω την εμπειρία μου να με παρασύρει, σε μια κατεύθυνση που φαίνεται να είναι μπροστά, προς στόχους που αόριστα μπορώ να ορίσω, καθώς προσπαθώ να καταλάβω τουλάχιστον το τωρινό νόημα της εμπειρίας αυτής*.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αποστολίδου, Α. (2011). «Ζητήματα συγκρότησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως γνωστικού πεδίου: Επισκόπηση των επιστημονικών περιοδικών», Open Education (Ανοικτή Εκπαίδευση), Vol. 7, No 1, p.36-53.

Αργυρίου, Μ. Κουτσούμπα, Μ (2011). 10+1 Θεωρίες για την πολυμορφική διάσταση του Moodle ως παιδαγωγικό εργαλείο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Πρακτικά 6ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης: Εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης, (σ.654-668). Ανακτήθηκε 11/5/2013, από: http://icodl.openet.gr/index.php/icodl/2011/paper/view/101/90

Βεργίδης, Δ. (2008). Εκπαιδευτική Πολιτική και Αξιολόγηση. Στο Βεργίδης, Δ. Καράλης, Α. (Επιμ.), *Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*, τόμος Γ. Πάτρα: Ε.Α.Π.

Γκιόσος, Ι. Κουτσούμπα, Μ (2005). Θεωρητικές προσεγγίσεις στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην ΑεξΑΕ. Στο Λιοναράκης, Α (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*, Πάτρα: ΕΑΠ

Κοσσυβάκη, Φ (2003*). Εναλλακτική Διδακτική: Προτάσεις για μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου*. Αθήνα: Gutenberg.

Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Λιοναράκης, Α. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Στοιχεία θεωρίας και πράξης*. Αθήνα:Προπομπός, σ.11-41.

Λιοναράκης, Α (2005). Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης. Στο Λιοναράκης, Α. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση:Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*, Πάτρα: ΕΑΠ

Λιοναράκης, Α. (2011). Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας και εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση. Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου: "Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία" (σ. 9-18). Ανακτήθηκε 10-5-2013, από: http://www.etpe.gr/new/custom/pdf/etpe1643.pdf

Μακράκης, Β. (1998).Αξιολόγηση Προγραμμάτων Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Στο Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Α. Ματραλής, Χ.(Επιμ.). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Θεσμοί και λειτουργίες*. Τόμος Α΄. Πάτρα:Ε.Α.Π.

Ματραλής, Χ (1998). Το έντυπο υλικό στην εκπαίδευση από απόσταση. Στο Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Α. Ματραλής, Χ. (Επιμ). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση:Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες*. Τόμος Γ΄. Πάτρα: ΕΑΠ

Ματσαγγούρας, Η (1999). *Θεωρία της Διδασκαλίας: Η Προσωπική Θεωρία ως Πλαίσιο Στοχαστικό-κριτικής Ανάλυσης*. Αθήνα:Gutenberg.

Παναγιωτακόπουλος, Χ (1998). Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το εκπαιδευτικό λογισμικό. Στο Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Α. Ματραλής, Χ. (Επιμ). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση:Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες*. Τόμος Γ Πάτρα: ΕΑΠ

Ν. 3966/11 (ΦΕΚ 118 Α/24-5-2011). *Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις.*